

Od leta 1939, ko je znani slovenski strokovnjak za zavarovalništvo Anton Urbanc zapisal znameniti stavek, da je zavarovalništvo pastorka, kadar gre za znanstveni pristop k tej panogi, se do danes stanje ni bistveno spremenilo, razen da je zavarovalništvo postalo pomembnejša gospodarska in družbena dejavnost. To velja tako z vidika nudenja zaščite zavarovancem kot tudi z narodnogospodarskega vidika. V zavarovalnih skladih se zbirajo finančna sredstva z namenom, da se povrne nepredvidljiva škoda zavarovancem, da se financirajo ukrepi za povečevanje varnosti in da se ta sredstva uporabljajo za razvoj gospodarstva.

Nedavno je izšla nova izdaja knjige Zavarovalno pravo avtorjev Marka Pavlihe, Jerneja Veberiča, Dejana Srše in Milana Gobca.¹ Gre za tretjo, spremenjeno in dopolnjeno izdajo knjige, ki jo je prvi avtor prof. dr. Marko Pavliha, mednarodno znan strokovnjak raziskovalec in publicist na področju zavarovalništva, pripravil pred dvajsetimi leti. Takratna izdaja je bila hitro razprodana in je ostala v preteklih dveh desetletjih najpomembnejše strokovno delo, ki je na zanimiv način prezentiralo teorijo in prakso na tem pravno zapletem področju.

Najnovejša knjiga upošteva vrsto novih pravnih rešitev, ki temeljijo na novjših predpisih Evropske unije in našega Zakona o zavarovalništvu, ki je v stalnem spreminjanju zaradi novosti tako s strani EU kot tudi zavarovalnic, ki se na trgu srečujejo z novimi potrebami zavarovancev.

Knjiga se zato dotika zakona o zavarovalništvu, posebnih zakonskih predpisov, ki se nanašajo na obvezna zavarovanja, in predpisov, ki urejajo pomorska in transportna zavarovanja. Posebno poglavje se nanaša na pozavarovalne pogodbe, ki niso neposredno urejene z zakonom.

Vsebina je pregledno prezentirana, pri čemer po splošnem pogledu na zavarovalno pravo kot na posebno področje zavarovalništva (»hiše s tisočeri poklici«) sledijo:

- statusno zavarovalno pravo,
- pogodbeno zavarovalno prvo ter
- obvezna zavarovanja.

Besedilo je pisano enostavno in razumljivo, »v novinarskem slogu«, primerno praktični uporabi te knjige, ki je namenjena delavcem v zavarovalništvu in zlasti novi strukturi, ki se po najnovejši terminologiji imenujejo zavarovalni distributerji (zavarovalni zastopniki in posredniki).

Kot zaljubljenec v zavarovalništvo, zlasti pa v zavarovalno pravo, se vedno razveselim, ko se v Sloveniji pojavi nova knjiga ali strokovno poglobljen članek s področja zavarovalništva.

Šime Ivanjko,
dr. pravnih znanosti,
zaslužni profesor PF
Univerze v Mariboru

Nova izdaja Zavarovalnega prava

Gre za strokovni sistemsko poglobljen prikaz te problematike, pri čemer je razumljivo, da se avtorji niso mogli poglobiti v celotno specifično problematiko posameznih vrst zavarovanj, temveč so poskušali prikazati temeljne institucije zavarovalništva, ki se pojavljajo v vseh vrstah zavarovanja. Takšen pristop k teoretičnemu, informativnemu in praktičnemu prikazovanju zavarovalništva so razumljivo prispevali zlasti soavtorji Jernej Veberič, Dejan Srše in Milan Gobec, ki izhajajo iz prakse. Pozitivno presenečenje je omemba nekaterih zavarovalnic, ki so prisluhni-le potrebam avtorjev in jim pomagale s svojo poslovno dokumentacijo zlasti s podatki o konkretnih zavarovalnih primerih.

Celotna vsebina je prežeta z novimi pogledi na zavarovalne institucije, na katerih temelji nov pristop k zavarovalništvu iz Direktive o opravljanju dejavnosti zavarovanja in Direktive o distribuciji zavarovalnih storitev, s katerima je zdaj usklajen tudi zakon o zavarovalništvu.

Posebej je treba pohvaliti dodatke k posameznim poglavjem o ključnih besedah in vprašanja za ponavljanje

snovi, kar je zelo primerno za tiste, ki se želijo poklicno posvetiti zavarovalništvu v vlogi distributerjev zavarovalnih storitev.

Zavarovalnica ni slonokoščeni stolp, v kateri se oblikujejo kabinetski zavarovalni proizvodi brez ozira na trg in potrebe sodobne družbe. Iz knjige izhaja želja avtorjev, da se zavarovalništvo približa človeku in s tem vpliva na dvig zavarovalne kulture.

Glede na to, da zavarovalništvo še vedno ni blizu zavarovancem, saj so jim posebnosti pravnih, ekonomskih in finančnih razmerij še vedno tuje, je treba pozdraviti prizadevanje avtorjev, s katerim so k slovenski zakladnici strokovnih in znanstvenih del s področja zavarovalništva, ki žal ni tako bogata kot v drugih državah, prispevali svoj delež.

V slovenski strokovni literaturi niso bila pogosto obravnavana pomorska in letalska zavarovanja, kar je v tem delu treba posebej pohvaliti. To ne čudi glede na specializacijo in strokovnost prvega avtorja Marka Pavlihe, ki je eden od redkih pravnikov v Sloveniji, ki se poglobljeno ukvarja s problematiko pomorskega zavarovanja in drugih transportnih zavarovanj.

Knjigi so priloženi nekateri zavarovalni pogoji zavarovalnic in njihova razlaga.

Pozavarovalne pogodbe so najmanj znane v praksi, tudi zato ker so to izključno pogodbe med zavarovalnicami in niso neposredno urejene z zakonom. Gre za razmerje, ki ga zavarovalnice urejajo med seboj v korist zavarovancev in jim zagotavljajo večjo varnost, vendar zavarovanci niso obveščeni o pozavarovalnih pogodbah, čeprav igrajo pomembno vlogo pri zagotavljanju finančne varnosti na podlagi disperzije rizikov na svetovni ravni.

Spisek uporabljene literature (knjig in člankov) je obsežen in predstavlja tudi spodbudo mladim zavarovalniškimi strokovnjakom, da bodo tudi sami motivirani, da name-

¹ Pavliha, M., Veberič, J., Srše, D., in Gobec, M.: Zavarovalno pravo, 3. spremenjena in dopolnjena izdaja, GV Založba, Lexpera, Ljubljana 2021, 456 strani. Cena: 88 evrov.

nijo nekaj svojega angažmaja in energije potrebam javnosti in s tem približajo zavarovalno-pravno problematiko ljudem – zavarovalcem.

Zavarovalništvo v Sloveniji je prisotno v družbenem in gospodarskem finančnem življenju, vendar kljub temu obstajajo številna zavarovalni-

ška področja, ki strokovno niso zelo poznana in šele pridobivajo vrednost. To so npr. zavarovanja odgovornosti vseh vrst, zlasti pa zavarovanje odgovornosti članov organov upravljanja in nadzora, ki je praktično novo prostovoljno zavarovanje poklicne dejavnosti.

Za zavarovalne navdušence zato še ostajajo obsežna neraziskana področja, ki bodo v prihodnje tudi zavarovalnicam narekovala, da poskrbijo za poglobljanje znanj ne samo za povečevanje uspešnosti poslovanja, ampak tudi za razvoj področja.

Hinko Jenull,
univ. dipl. pravnik,
vrhovni državni tožilec
svetnik na Vrhovnem
državnem tožilstvu RS

Komentar splošnega dela Kazenskega zakonika (KZ-1)¹ je avtorsko delo 18 vrhunskih poznavalcev kazenskega prava pod uredniškim vodstvom dr. Mihe Šepca s Pravne fakultete Univerze v Mariboru. Zasnovan je kot celovit prikaz veljavnih zakonskih določb, pregledno opremljen za hiter dostop do njihove vsebine, ki je ustrezno umeščena v dogmatične okvire kazenskopravne znanosti ter podprta z razlagami in pojasnili za pravilno uporabo temeljnih institutov materialnega kazenskega prava Republike Slovenije. Temelji na teoretičnem pristopu s predhodno analizo domače in tuje znanstvene in strokovne literature v povezavi z uveljavljeno sodno prakso in z opozorili na normativne pomanjkljivosti, ki bi jih zakonodajalec moral odpraviti z nadgradnjo zakonske ureditve. Po vsebini, obsegu in razčlenjenosti, ki dosega raven in težo monografije, gre za vodilno sodobno delo na področju splošnega materialnega kazenskega prava.

Kazenski zakonik (KZ-1) s komentarjem

ponuja podlago za njihovo oblikovanje in utemeljevanje. Kot je za tako zvrst značilno, ni namenjen le branju celote, ampak tudi sprotnemu vpogledu v strokovna, teoretična in praktična spoznanja, ki omogočajo opredelitev do posameznih vprašanj, odprtih v konkretnih zadevah. Pri tem je številčnost in pestrost poklicne kariere avtorjev komentarja njegova dodana vrednost. Ti namreč prinašajo različne osebne poglede na kazenskopravne institute, ki jih – čeprav z drugačnim pristopom in fokusom – obravnavajo ob zavedanju systemske povezanosti prepletenih vsebin posameznih zakonskih določb. Prednost komentarja je prav v tem, da kot kolektivno delo ni bil zavezan strokovnemu enoumju. Svoboden strokovni pristop avtorjev omogoča uporabniku, da najde utemeljitev za različna in – glede na vsakokratne potrebe konkretnega pravnega položaja – včasih morda celo izključujoča stališča.

Struktura komentarja sledi zakonskemu besedilu, pri čemer je po obsegu najbolj izčrpen komentar določb o storilcu, krivdi, kaznivosti, poskusu in udeležbi, ki tudi v praksi odpirajo največ spornih vprašanj. Obsežnejšo razlago bo praksa pogrešala le pri

¹ Šepec, M. (ur.): Kazenski zakonik (KZ-1) s komentarjem, splošni del, Lexpera, GV Založba, Ljubljana 2021, 1184 strani. Cena: 331,10 evra.

² Bele, I.: Kazenski zakonik s komentarjem: splošni del, GV Založba, Ljubljana 2001.

Čeprav v naslovu nima te besede, si komentar splošnega dela KZ-1, izdan pri GV Založbi, nedvomno zasluži oznako *Veliki* tako po obsegu kot po zahtevnosti izvedbe in vsebini. Slovenska kazenskopravna stroka je na komentar take kakovosti čakala dvajset let, kolikor je minilo od izida sedaj že legendarnega dela pokojnega profesorja dr. Ivana Beleta,² in trinajst let od sprejema novega Kazenskega zakonika (KZ-1), ki je bil medtem že sedemkrat dopolnjen in spremenjen. Za kazenskopravno stroko na področju poučevanja, raziskovanja in razvoja teorije in še bolj za potrebe prakse je to obdobje gotovo predolgo, glede na kakovost dela, ki smo ga dobili, pa se je potrpljenje izplačalo.

Iz uvodne besede dr. Mihe Šepca, urednika in soavtorja pomembnih delov komentarja, in iz načina obravnavanja zahtevne pravne problematike je jasno razviden znanstveni pristop, ki teoretična izhodišča povezuje

z razlago na praktični ravni. Kljub pojasnilu, da je namenjen predvsem praktikom, zato komentar ne skriva namena presejanja pravnega pozitivizma, ki ga tudi pri najzahtevnejših institutih dosega s kritičnim doktrinarним pristopom, opozorili na pomanjkljivosti in pozivi k premisleku o aktualni rabi zakonika v sodni praksi. Tudi če nima presežnih znanstvenih namenov, je komentar po svoji vsebini neizogibno izhodišče za nadaljnji razvoj kazenskopravne stroke in zakonodaje.

Ocena uspešnosti doseganja opisanih ciljev bo v največji meri odvisna od predstav in pričakovanj o tem, kaj komentar v opisanih okvirih ponuja uporabnikom, ki k branju nujno pristopajo z različnih ravni obvladovanja obravnavne teme. Praktiki bodo že po hitrem pregledu lahko ugotovili, da prinaša več kot enoznačne in jasne rešitve za konkretne probleme, saj k posameznim kazenskopravnim institutom pristopa na način, ki namesto odgovorov